

Jan Dismas Zelenka

Missa 1724

Collegium 1704 & Collegium Vocale 1704

Václav Luks

ZELENKOVA IMAGINÁRNÍ MŠE V PODÁNÍ COLLEGIA 1704 NA NETRPĚLIVĚ OČEKÁVANÉM CD MISSA 1724

Dosud neznámá díla Jana Dismase Zelenky (1679 – 1745) vycházejí v těchto dnech na novém CD pražského barokního orchestru Collegium 1704. Jednotlivé samostatně zkomponované části mešního ordinária z pera největšího génia české barokní hudby sestavil dirigent a umělecký vedoucí souboru Václav Luks do podoby imaginární mše.

„Zelenkův odkaz nepřestává překvapovat svým bohatstvím a různorodostí. Každá z etap života tohoto jednoho z největších barokních skladatelů představuje osobitý hudební jazyk, jehož jednotícím prvkem je Zelenkova osobnost. Přestože Zelenkův hudební odkaz z let 1724-25 patří k nejméně zmapovaným kapitolám jeho života, i tato hudba uchvacuje svojí originalností a rafinovaností,“ říká dirigent Václav Luks.

V roce 1723 dostal Zelenka od českých jezuitů zakázku na kompozici hudby k melodramatu *Sub olea pacis et palma virtutis*, ZWV 175, jehož provedení v rámci oslav korunovace císaře Karla VI. na českého krále bylo vrcholem dosavadní Zelenkovy kariéry. V únoru roku 1724 však Zelenku velmi zasáhla smrt jeho otce, a právě tato událost zřejmě stála za zásadní proměnou jeho stylu. V nesmírně působivé kompozici žalmu *De profundis* ZWV 247, provedeného společně s dnes ztraceným *Requiem* ZWV 247 v březnu 1723 střídají jásavé tóny trumpet korunovačních slavností temné souzvučky trombónů, a ty potom také určují charakter jeho tvorby v následujícím období.

Zelenkova hudba z let 1724 a 1725 je hudba dramatická, plná smutku a vášně - z této doby se nezachovala žádná skladba pro slavnostní obsazení s trubkami, hornami a tympány. Přestože v této době nenapsal ani žádnou kompletní mešní kompozici, vzniklo několik pozoruhodných děl zhudebnujících jednotlivé části mše. Spojuje je jednotný jazyk a podobná instrumentace. Části *Kyrie*, *Sanctus a Agnus Dei* ZWV 26 vznikly pravděpodobně na přelomu let 1723-24 a Zelenka v nich čerpal ze svých starších skladeb. Původ *Gloria* ZWV 30 můžeme hledat v jednom z nejranějších Zelenkových zhudebnění mešního ordinária pravděpodobně z roku 1714, v této verzi však Zelenka staví zvuk právě na specifické barvě trombónů. *Credo* ZWV 32 naopak předjímá Zelenkův vrcholný styl ze 30. a 40. let 18. století a vyznačuje se neobvyklým vedením vokálních hlasů v osmihlasé sazbě závěrečného Amen. Poslední částí této imaginární mše je *Benedictus* ZWV deest stojící poněkud mimo historický kontext ostatních děl. Jde o scházející část mše italského autora G. Pisaniho, kterou Zelenka pravděpodobně na počátku 30. let 18. století adaptoval a jako součást tohoto díla se skladba zachovala do dnešních dnů.

Mariánská antifona *Salve Regina* ZWV 137 je pozoruhodným přepracováním jedné ze skladeb G. Frescobaldiho (1583 – 1643) ze sbírky *Fiori musica*. Zelenka studoval díla starých italských mistrů během svého pobytu ve Vídni a do Drážďan s sebou přivezl vlastnoruční opis celé této sbírky.

Nahrávka Zelenkovy imaginární mše *Missa 1724* vznikla v srpnu 2018 v Kostele Sv. Anny – Pražské křižovatce. Vydání CD z jedné čtvrtiny podpořili dárci na crowdfundingových platformách Hithit a Indiegogo. Novým CD *Missa 1724*, které vychází u vydavatelství Akcent, navazuje Collegium 1704 na první českou kompletní nahrávku *Mesiáše* G. F. Händela, která od svého vydání počátkem roku 2019 získala mimořádnou pozornost a řadu mezinárodních ocenění.

Zelenkovu *Missu 1724* plánujeme uvést spolu s *Dixit Dominus* G. F. Händela v pondělí 18. května 2020 ve 20.00 v Dvořákově síni Rudolfiny v rámci festivalu Pražské jaro.

Jan Dismas Zelenka (1679 – 1745)

Missa 1724

Salve Regina ZWV 137

Soprán | Lucía Caihuela, Jeanne Mendoche, Aldona Bartnik

Alt | Kamila Mazalová, Aneta Petrasová

Tenor | Václav Čížek, Benjamin Glaubitz

Bas | Tomáš Šelc

Collegium Vocale 1704

Collegium 1704

Dirigent | Václav Luks

Collegium 1704 & Collegium Vocale 1704

Oba soubory byly založeny cembalistou a dirigentem Václavem Luksem u příležitosti projektu Bach — Praha — 2005. Rok 2008 dal vzniknout koncertnímu cyklu Hudební most Praha — Drážďany, který letos oslaví 10 let od prvního ročníku. Spolupráce se světově proslulými sólisty Magdalenou Koženou, Vivicou Genaux, Bejunem Mehtou ad. plynule vyústila v roce 2012 v druhý koncertní cyklus Collegium 1704 v Rudolfinu. Od podzimu 2015 jsou tyto dva cykly sloučeny do jedné koncertní sezóny probíhající i nadále paralelně v Praze a Drážďanech. V operních produkcích navázali na mezinárodní úspěchy inscenace Händelova *Rinaldo* provedením opery *Olimpiade* Josefa Myslivečka, která byla nominována na International Opera Awards 2014, a opery *Arsilda, regina di Ponto* Antonia Vivaldiho v novodobé světové premiéře. Jejich minulá a budoucí angažmá zahrnují vystoupení v prestižních síních a na festivalech Salzburger Festspiele, Lucerne Festival, Chopin Festival ve Varšavě, Berliner Philharmonie, Wigmore Hall v Londýně, Theater an der Wien, vídeňském Konzerthausu a rezidence na festivalech Oude Muziek v Utrechtu či Bachfest Leipzig. Letošní vydání houslových koncertů Josefa Myslivečka a následně hobojevých koncertů a kantát Johanna Sebastiana Bacha rozšířily řadu jejich úspěšných CD (*Mše h moll* J. S. Bacha, nahrávky *Missa Divi Xaverii* ve světové premiéře a *Sonát ZWV 181* J. D. Zelenky oceněné prestižním Diapason d'Or ad.).

V létě vystoupilo Collegium 1724 s velkým úspěchem na Salzburšském festivalu, v Elbphilharmonie v Hamburku a na festivalu ve francouzském Vézelay, v lednu 2020 absolvovalo turné s operou *Les Boreades* J.-P. Rameaua ve Vídni, Versailles a Moskvě.

Více informací o souborech: <http://www.collegium1704.com/cs/o-nas/collegium-1704>

KONTAKT

Zita Rádlová
marketing & PR

GSM: +420 774 05 1704

Tel.: +420 234 697 959

E-mail: zita@collegium1704.com

www.collegium1704.com

www.facebook.com/Collegium1704

